

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

Systemová podpora profesionálního výkonu sociální práce

Profesionální sociální pracovník

PhDr. Melanie Zajacová
Tábor, 23. září 2014

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Obsah

- Úvodem
- Očekávání od sociálních pracovníků
- Akademická disciplína anebo praktická činnost?
- Výzkumy v sociální práci
- Otázka místo závěru
- Diskuse

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Úvodem I.

- Sociální práce - jedna z tzv. pomáhajících profesí
- Pomáhající profese: *„veškeré profese, jejichž teorie, výzkum a praxe se zaměřují na pomoc druhým, identifikaci a řešení jejich problémů a na získávání nových poznatků o člověku a jeho podmínkách k životu tak, aby mohla být pomoc účinnější“* (Hartl & Hartlová, 2009)
- **Rozmanitá** jak na horizontální, tak vertikální úrovni
- Různé úrovně = různorodá příprava a odborné vzdělávání = různý výkon sociální práce (Tomeš, 2013)

Úvodem II.

- Který ze sociálních pracovníků je **profesionál**?
- A co to vůbec znamená být profesionál – je pro získání statusu odborníka více relevantní vzdělání, získaná praxe, jeho kompetence, kvalita výkonu sociální práce nebo identifikace s profesí?

Očekávání od sociálních pracovníků I.

„Profesionální výkon sociální práce“

- Profesionalita = *především vysoká odbornost a maximální snaha o kvalitní a efektivní výkon, to vše s důsledností, plným nasazením a v doprovodu výborných komunikačních dovedností*
(Profesionalita v podnikání - jak být profesionální - iPodnikatel.cz, 2011)
- Dovednosti zejména v oblasti tzv. soft skills

Očekávání od sociálních pracovníků II.

Sociální pracovníci při své činnosti musejí:

1. být samostatní,
2. mít dobré organizační schopnosti,
3. umět pracovat koncepčně,
4. současně zůstat flexibilní a kreativní,
5. umět podívat se na každý řešený případ bez rutiny a stereotypů,
6. stejně jako být schopní rozhodovat se za nejistoty a v situacích tzv. morálních dilemat,
7. umět své rozhodnutí „unést“
8. být k dispozici téměř nepřetržitě,
9. řešit více agend najednou
10. a to není zdaleka úplný výčet ...

Očekávání od sociálních pracovníků III.

- Další předpoklady:
  1. zájem
  2. motivace o tuto práci, o práci s lidmi
  3. pracovitost.
- Sociální práce a tlak vytvářený médii:
zprávy téměř vždy vyznívají v neprospěch sociálních pracovníků
- Předpoklady rozhodující o kvalitě práce:
zralost osobnosti, skutečná dospělost, duševní zdraví a pokora

Atlas mozku sociálního pracovníka

Atlas of a Social Worker's Brain

Akademická disciplína anebo praktická činnost? I.

- Při definování sociální práce se setkáváme s označením **profese, akademická disciplína, společenskovední disciplína a praktická činnost**, která se zabývá uplatněním společenské teorie a výzkumu ke studiu a zlepšení kvality života lidí, sociálních skupin a celé společnosti.
- Sociální práce integruje teorie a poznatky ostatních společenských věd.

Akademická disciplína anebo praktická činnost? II.

- V návaznosti na návrh mezinárodní definice sociální práce se sociální práce snaží o prosazování sociální spravedlnosti, zlepšování kvality života a rozvíjení plného potenciálu každého jednotlivce, skupin a komunit.
- Sociální pracovníci mohou pracovat ve výzkumu, praxi nebo vzdělání. Výzkum často směřuje do oblastí sociální politiky, veřejné správy, hodnocení sociálních programů, a mezinárodního nebo komunitního rozvoje.

Akademická disciplína anebo praktická činnost? III.

- Pro profesionální praktickou činnost je teoretická výbava předpokladem a pro vědeckou činnost jsou praktické zkušenosti nezbytné.
- *„Teoretická výbava je jedním ze zdrojů profesionální identity sociálních pracovníků i jednou z podmínek jejich práce a vzájemné komunikace (Navrátil, 1998) ... Profesionální výkon sociálního pracovníka lze také chápat jako využití vědomostí a aplikaci teorie při dosahování požadovaných změn.“ (Učební materiály Teorie a metody sociální práce, 2009)*

Akademická disciplína anebo praktická činnost? IV.

- Mezinárodní federace sociálních pracovníků uvádí o současné sociální práci: *Sociální práce se ve svých různých formách zaměřuje na vztahy mezi lidmi a jejich prostředím. Jejím posláním je umožnit lidem plně rozvinout svůj potenciál, obohatit jejich životy a předcházet selháním. Odborná sociální práce se zaměřuje na řešení problémů a změny. Sociální pracovníci ovlivňují změny ve společnosti a v životě jednotlivců, rodin a komunit. Sociální práce je vzájemně propojený systém hodnot, teorie a praxe.* (Definition of social work, 2012)

How many Social Workers does it take to change a lightbulb?

One. But the lightbulb has to WANT to change.

your cards
someecards.com

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Výzkumy v sociální práci I.

- Výzkum = nástroj účinně propojující teorii a praxi
- Stále nevyužíván plnohodnotně
- Může přispět k rozšíření jasné představy o sociální práci
- Na důkazech založená praxe je zajímavým konceptem, jehož uplatňování v oblastech sociální práce může přinést různé efekty.

Výzkumy v sociální práci II.

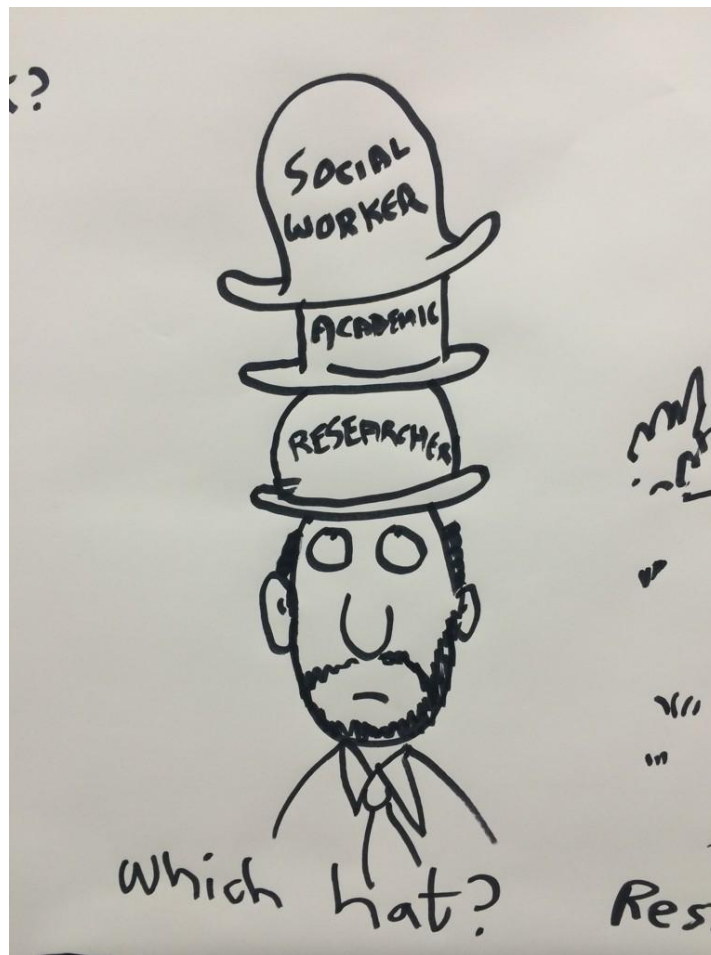
- „Nutnost výzkumu potvrdila ... i zvyšující se profesionalizace sociální práce, která zdůvodňuje vědeckou profesní kvalifikaci v sociální práci ... jsou zapotřebí nejen kvantitativní a kvalitativní metody empirického sociálního výzkumu, ale také kritická reflexe stavů teorie a metod na pozadí zkoumaných skutečností.“ (Výzkumné metody v sociální práci, 2014)
- O významu výzkumných aktivit jako neoddělitelné součásti vykonávané praxe nepochybovala ani významná osobnost československé sociální práce Marie Krakešová (Brnula, Kodymová, & Michelová, 2014).

Výzkumy v sociální práci III.

- Pro odborný výkon sociální práce (= profesionální) jsou tedy významné výzkumy zaměřené především na poznání konkrétních podmínek problému a konkrétního prostředí, ve kterém jej bude sociální pracovník řešit (výzkumy pro praxi), spíše než na poznání změn jako východiska k rozvoji teorie (sociologické výzkumy).

Který klobouk?

Otázka místo závěru

- Za součást profesionálního výkonu sociální práce lze rovněž považovat dovednost vést odborné diskuse
=> bez důkazů a argumentů získaných například právě výzkumem, nelze relevantně diskutovat
=> kultura diskuse může mnohé vypovědět o odborném vybavení sociálních pracovníků

Nastal již ten
profesionální
sociální pracovníky ?

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Děkuji Vám za pozornost

PhDr. Melanie Zajacová
melanie.zajacova@mpsv.cz

Zdroje I.

- Brnula, P., Kodymová, P., & Michelová, R. (2014). *Marie Krakešová - priekopníčka teórie sociálnej práce v Československu*. Bratislava: Iris.
- *Definition of social work*. (8. 6. 2012). Načteno z International Federation of Social Workers: <http://ifsw.org/policies/definition-of-social-work/>
- Hartl, P., & Hartlová, H. (2009). *Psychologický slovník*. Praha: Portál.
- *Keynote by Brigid Fatherstone and Kate Morris*. (24. 7. 2014). Získáno 2014, z Bambuser: <http://bambuser.com/v/4802112>
- Matoušek, O. (2013). Sociální práce. V O. Matoušek a kol. *Encyklopedie sociální práce*. Praha: Portál.
- *Nároky na zaměstnance se stupňují*. (11 2012). Získáno 2014, z PROFESIA.CZ: <http://www.profesia.cz/cms/newsletter/listopad-2012/naroky-na-zamestnance-se-stupnuji/44088>
- *Podpora sociálním pracovníkům výstupy z workshopu*. (25. 9. 2012). Získáno 2014, z Vzdělávací centrum pro veřejnou správu ČR: <http://www.vcvscr.cz/soubory/projekty/380podpora-socialni-pracovnikum-vystupy-workshopu.pdf>

Zdroje II.

- *Profesionalita v podnikání - jak být profesionální - iPodnikatel.cz.* (24. 8. 2011). Získáno 2014, z iPodnikatel.cz: <http://www.ipodnikatel.cz/Management/jak-zvladnout-podnikani-jako-zkuseny-profesional.html>
- *SP1_2011_web.* (2011). Získáno 2014, z Časopis Sociální práce/Sociálna práca: http://www.socialniprace.cz/soubory/sp1_2011_web-140701125656.pdf
- Tomeš, I. (2013). *Pomůže nová právní úprava profese rozvoji sociální práce (prezentace).*
- *Učební materiály Teorie a metody sociální práce.* (2009). Získáno 2014, z Informační systém Masarykovy univerzity: http://is.muni.cz/el/1423/podzim2009/SPP703/um/02_Teorie_a_metody_soc_pr.pdf
- *Výzkumné metody v sociální práci.* (2014). Získáno 2014, z Ostravská univerzita v Ostravě: <http://projekty.osu.cz/vedtym/dok/publikace/vyzkumne-metody-v-soc-praci.pdf>
- *Závěrečná zpráva Podpora pracovníků OSPOD při péči o ohrožené děti - supervize.* (2013). Získáno 2014, z Nadace Sirius: <http://www.nadacesirius.cz/soubory/ke-stazeni/projekty/zaverecna-zprava-podpora-pracovniku-ospod-pri-peci-o-ohrozene-deti-supervize.pdf>

evropský
sociální
fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Zdroje III.

- *Illustration – Background concept wordcloud illustration of social work* (9. 6. 2014). Získáno 2014, z Royalty free illustrations:
http://www.123rf.com/photo_9914807_background-concept-wordcloud-illustration-of-social-work-glowing-light.html
- *Atlas of a Social Worker's Brain* (2013). Získáno 2014, z Pinterest:
<http://www.pinterest.com/pin/189291990561265774/>
- *Social Workers as change agents* (5. 3. 2013). Získáno 2014, z C. Matthew Hawkins Social Work Blog: <http://cmatthewhawkinssw.blogspot.cz/2013/03/social-workers-as-change-agents.html>
- *Which hat?* (2014). Fotografie z konference JSWEC 2014.
- *Keep Calm I'm a Social Worker* (2014). Získáno 2014, z The Keep Calm-o-matic:
<http://www.keepcalm-o-matic.co.uk/p/keep-calm-i-m-a-social-worker-5/>